

ES SAIG

ALGAIDA - NÚM. 181 - GENER DE 1996 - PREU: 150 PTS.

EDITORIAL

BENVINGUT 96

Tres-cents seixanta-cinc dies
se conté en un any redó,
i enguany un d'afegitó:
que sigui de diversió,
de profit i d'alegries.

Efectivament, entram en un any bixest o, com també s'anomena, de traspàs. La cançó anterior és optimista, però recordem que aquest tipus d'any no gaudeix de bona fama. Hi ha adagis que el consideren de mal averany, com per exemple aquell que diu: "Any bixest, o fam o pesta", dues calamitats temudes pels nostres avantpassats. A hores d'ara, aquest doble perill -fam o pesta- sembla molt remot, perquè la pesta és una plaga ja del passat i el flagell de la fam, encara que sigui ben vigent i paorós (i evitable?) per a bona part de la humanitat, no és a penes perceptible dins la nostra societat de consum, d'opulència i de benestar. Però no oblidem que hi ha altres misèries prou abundants i esteses.

D'entrada, l'any ens enfrontarà amb unes eleccions generals i una campanya que extraoficialment ja ha començat, com si ja s'hagués donat el sus. I com que fa temps que els polítics tiren llenya al foc per crear gairebé un clima de guerra civil institucional, tot fa pensar que n'hi haurà, de guerra. Els dos partits estatals que rivalitzen en comandera s'hi juguen molt i és de preveure que hi posaran el tot per tot. Els atacs, les desqualificacions, les veritats a mitges, les batalles d'enquestes i de sondejos d'opinió faran feredat. La decepció dels uns si no es compleixen les previsions i l'ensuperbiment dels altres si aquestes fallen els farà intractables. I el mal és que un no sap quin seria el resultat més desitjable.

Pel que fa al nostre poble, pareix que ens hem de fer a la idea d'un canvi important al lloc possiblement més emblemàtic del poble; al manco el més freqüentat i de trobada forçosa per a tots els actes importants. Ens referim, òbviament, a Sa Plaça. Tothom ha pogut veure la maqueta i en el número passat de la revista l'Ajuntament informava amb acompanyament gràfic de com serà la reforma i de l'aspecte que en resultarà. Qui més qui manco ja s'ha fet la seva opinió i n'hem sentit d'abrandament favorables i de categòricament contràries. El que és positiu és que es preservin els pins, que donen un cert caràcter a la Plaça; llàstima que ja fa anys es perdés el coll del pou que també era prou distintiu. Ens haurem d'avesar als escalons que hi haurà a la part de baix una vegada nivellada; en principi seran molt dissonants amb la imatge que ara en tenim, però ja veureu com ens hi acostumarem i... què ha estat, no-res.

El cert és que ens encaram a un nou any. I el nostre desig és que, per molt bixest que sigui, ens proporcioni a tots més alegries i satisfaccions que no contrarietats.

LA NOSTRA PORTADA. A les portes de les festes de Sant Honorat, és adequada aquesta imatge del nostre Patró que es troba a la primera clau de l'església parroquial. Val a dir que per molt bona vista que tengueu mai no la veureu tan clarament com en aquesta magnífica fotografia d'en Joan Capellà.

Bolletí de l'Obra Cultural d'Algaida

Revista mensual D.L.P.M. 498/80

Domicili: Rei, 1. Algaida.

Tel: 66 50 42 / 27 25 76

Fax: 12 50 44

Imprimeix: Tirrena, S.A. Manacor

tel: 55 52 12

ES SAIG només es responsabilitza de
l'Editorial

Dirigeix: Delfi Mulet

Administra: Directiva de l'Obra Cultural

Mecanografien: Mireia Mulet i Guillem

Vanrell

Col·laboren: Pere Mulet, Joan Trobat, Joan Mulet, Biel Bibiloni, Biel Sasatre, Miquel Fiolet, Xesc Oliver, Víctor Andreu, Víctor Mulet, Miquel Serra, Antònia Ma Mulet, Catalina Martorell, Jaume Jaume, Miquel Molleta.

calaix de sastre

BOE

És a dir *Boletín Oficial del Estado*. La seva planta és tan llastimosa com la d'aquell poeta que va dur durant anys un grapat de fideus aferrats a la solapa de l'americana. I la seva finor semblant a la del paper amb què embolicaven abans a la botiga les arengades. (Diuen que una senyora va invertir-hi milions de l'erari públic per millorar-la, la finor, però només va aconseguir millorar la seva butxaca, la de la senyora, vull dir). Ah, però, el contingut del BOE; el seu contingut és, a vegades, una delícia! Perquè, entre lleis més llargues que un dia sense pa i més embullades que els volantins dels pescadors inexperts, s'hi troben joies en estat pur.

En concret el BOE del 4-12-95 publica una ordre del Ministeri de Defensa de només dues planes que, segur, omplirà de sentit la vida de milers de ciutadans. La d'aquells que, per mor d'alguna tara física o moral, havien estat condemnats a no fer el servei militar i, per tant, s'havien vists injustament privats de la més excelsa i gloriosa declaració d'amor que en aquest món es pot fer. ¿Amor als parents i coneguts? ¿A la llibreta del banc? No, amor a la sagrada bandera. La data de publicació de l'ordre no podia ser més encertada; aquest Nadal les exaltacions d'amor encara podran ser més fervoroses.

Però, després de tants anys de desconsol i penúries, no es tracta tampoc que ara els enamorats satisfets vagin fet serenates per carrers i places. No, tranquils, que fins i tot les passions més desbordades han de seguir el conducte reglamentari. La segona de les dues planes del BOE és un model d'instància perquè el trobador sol·liciti lloc i dia

aproximat en què vol cantar l'amor a la seva dama (de) bandera.

El ministre Suárez Pertierra, signant del paper misericordiós, és a més un expert coneixedor dels conflictes sentimentals; i sap que per mantenir una relació duradora, les efusions d'amor i de tendresa entre els enamorats han de ser molt sovintejades. Per això, ha pensat també en aquells ja no tan jovenets, aquells que feren la seva declaració amorosa a la bandera ja fa un grapat d'anys, i ara els ofereix la possibilitat de renovar-la. El procediment és molt senzill; serveix la mateixa instància esmentada abans, basta posar una creueta en el lloc pertinent. El senyor ministre devia trobar que els mascles espanyols de tota edat i condició patien mal d'amor i els ha volgut donar un puntet d'alegria; a partir d'ara propòs que sigui proclamat "ministre de Defensa i d'Affers Sentimentals".

Tot això està francament bé, molt bé. Però crec que el senyor ministre s'ha oblidat d'un petit detall, cosa que fa que l'ordre ministerial sembli antiga, pròpia d'aquell temps tan desagradable. Perquè, ¿i del dret constitucional del divorci, que no en deim res? ¿Que no hem de pensar també en aquells que voldrien desdir-se de la seva promesa d'amor? M'han dit que alguns s'hi casaren, amb la sagrada bandera, perquè tenien darrera un sogre malcarat que els mostrava un garrot amenaçador. Ves per on, el senyor ministre, aparentment tan modern, resultarà un vellot partidari de l'amor etern.

En Calaix i Desastre

M'HAN DIT QUE DIUEN

Ja fa temps que ho deim i com més va més es demostra que tenim raó: l'educació musical a Algaida durant els darrers anys ha millorat molt, en tots els sentits. Basta veure la joventut de la nostra Banda de Música, o l'Orfeó, o el cor de l'església. I això no és fruit de la casualitat, sinó de l'esforç i l'afició d'unes persones que s'han molestat en ensenyar els nins i nines d'Algaida, sigui dins l'escola de música, dins la Banda o la Coral. Ens ha vengut al cap aquesta idea quan ens han explicat que al concert dels alumnes de l'escola de música l'auditori de l'edifici del carrer dels Cavallers (ja és ben hora que es faci un concurs d'idees per donar nom a aquell edifici) estava ple de gom en gom: la gent havia d'estar defora i, naturalment, no se sentia bé. Bé, el que hem de veure és el caire positiu, de l'afició que el nostre poble mostra cap a la música, sobretot si actuen nins i nines petits.

Un comentari que sentírem aquell vespre del concert de l'escola de música, no tan favorable, és que aquell auditori no serveix més que per fer-hi conferències o xerrades, que no solen estirar tanta gent com aquests concerts o les obres de teatre; resulta massa petit, diuen, i per fer-hi teatre no és massa apropiat.

La repoblació al Puig de Randa, iniciativa de Titoieta Ràdio amb col.laboració d'altres entitats, fou un èxit pel que fa als "repobladors" que hi anaren plens d'illusió i ganes. Sentírem que hi havia hagut problemes i al final anaren a una finca particular que no era la prevista inicialment. El dia tampoc acompanyà massa, però la majoria eren joves i no s'assusten de res.

El que és curiós és que l'Ajuntament faci una crida per crear un voluntariat de defensa del Medi Ambient a Algaida i no hi assistesqui casi ningú. La convocatòria era un dissabte, entrada de nit, i no sabem si hi havia partit de futbol o què, però el que ens ha arribat a les orelles és que dues de les poques persones que hi anaren ho feren per manifestar la seva disconformitat amb l'ornament que han posat damunt el cadaçal, a Plaça. "L'arbre" que l'Ajuntament hi va posar per les festes és un arbre viu, un avet, dins un cossiòl, quan els defensors del Medi Ambient prediquen que no s'han d'utilitzar arbres vius, que després es moren, sinó branques o arbres ja morts.

Són molts els qui frissen que s'acabi l'actual temporada de caça, ja que mai s'havien sentit tantes escopetades per foravila. Els que són una mica caçadors, a l'antiga, s'estranyen que es puguin tirar tantes escopetades i tan de pressa: com no tirin als torts que passen a mig kilòmetre, no s'explica. Aquesta moda de tirar al vol a tot el que es mou és molt desagradable i molesta pels que van a caminar pel camp. I, a més a més, hem sentit comentaris freqüents en el sentit que no coneixen ni la meitat dels caçadors: no són algaidins, ni casats ni empadronats...

Feia molt de temps que no sentíem parlar de les Normes Subsidiàries i un comentari que ens ha arribat no és gaire encoratjador: ens digueren que el batlle, o qualcú acostat als governants, havia comentat que en aquests moments no veien oportú posar en marxa les Normes, ja que hi havia la possibilitat que no anassin d'acord amb el Pla del Pla de Mallorca, o amb el Pla General de Carreteres, i tota la feina feta seria de bades. Pareix una broma de mal gust parlar de tants de "plans" i aquí tot estigui tan "desplanificat". I el temps que, segons sembla, ens queda d'estar-hi.

El mes passat sortia una foto d'un contenidor per a vidre que intentava denunciar una situació molt molesta, sobretot pels veïnats. Molta gent va pensar que allò era una crítica als responsables de buidar i netejar els contenidors. Aquest mes ens han dit que dues persones anaren a tirar botelles dins el contenidor i per devora estava fet un merder, ple de bosses i caixes plenes de botelles. El comentari que se'ls acudí fou que no hi havia dret, que els contenidors s'han de buidar cada temps prudencial i coses per l'estil. Però la sorpresa va ser quan començaren a tirar botelles dins el contenidor i resultà que era quasi buit. És a dir, que el problema és de civisme, de comoditat per part de la gent que du botelles a tirar i, per no perdre dos minuts, les deixa en terra.

Que la gent com més va més llegeix ES SAIG és un fet. I aquest mes hem sentit comentaris sobre l'entrevista feta a l'amo'n Rafel des Forn, i suposam que no s'enfadará si ho reproduïm. Quan explica que a una excursió de l'Obra Cultural li fallaren els frens, diu que no va poder dominar l'autocar fins a l'entrada d'Inca. Allà tothom va fer un bon alè, diu ell, i així ho confirmen els que hi eren, que fins i tot feren mambelletes. El que no hem llegit a l'entrevista, però sentirem comentar a l'Obra, la nit de Nadal a la xocolatada, és que després tots es tornaren a encolcar i arribaren amb el mateix autocar fins a Pina, on canviaren de vehicle per arribar a Algaida. Es veu que tots, tant el conductor com els passatgers, eren una ventena d'anys més joves i més inconscients... També és cert que no hi havia el tràfic d'ara.

De la reforma de Sa Plaça seguim amb comentaris de tot tipus. N'hi havia un, que per cert esta ficat dins l'Ajuntament, que no se'n podia avenir que a Algaida posin barreres arquitectòniques allà on ara no n'hi ha i que a Muro canviïn o reformin la seva plaça per llevar uns escalons. Com vos dèiem: comentaris per a tots els gusts.

UN SORD

NOTICIARI

II MOSTRA DE TEATRE D'ALGAIDA

Se celebrarà la II Mostra de Teatre al nostre poble a l'edifici del carrer dels Cavallers. Els dies d'actuació i les companyies que hi participaran són els següents:

24 de febrer. -Companyia de Petra.

2 de març. Companyia de Sineu.

9 de març. Companyia de Santa Eugènia.

16 de març. Companyia "Es Porrassar", que tancarà la Mostra amb "Ca nostra" de Joan Mas. Es faran programes a part amb els títols de les altres obres presentades.

D'altra banda, la companyia "Es Porrassar" té concertades les següents actuacions:

17 de gener a S'Alqueria Blanca.

"Molta feina i pocs doblers"

20 de gener a Sineu. "Ca nostra"

26 de gener a Son Negre. "Ca nostra"

2 de febrer a Son Valls de Padrines.

"Molta feina i pocs doblers"

3 de febrer a Santa Eugènia. "Ca nostra"

16 de gener a S'Espinagar. "Ca nostra"

16 de març a Algaida. "Ca nostra"

23 de març a Petra. "Ca nostra"

20 d'abril a Sant Joan. "Ca nostra"

PLUVIOMETRE

Durant aquest mes de desembre han continuat les pluges, no molt fortes, però continuades. Fins dia 29 havien caigut 50 litres.

El mes qui ve vos donarem la quantitat exacta que ha caigut durant l'any 1995.

L'ESPLAI INFORMA

L'Esplai Burot d'Algaida vol començar el nou any amb més il·lusió i empenya que mai.

Després de reunir-nos, l'equip de monitors de l'Esplai hem preparat unes activitats més obertes cap al nostre poble i la nostra cultura. Potenciarem el coneixement de les nostres tradicions i també empenyerem els joves a participar amb nosaltres.

Per aquest mes de gener, a més de les activitats habituals de cada dis-sabte, en tenim preparada una més per a tots els nins i nines d'Algaida. Es durà a terme el dia de Sant Honorat a l'hora en què es comenci a cremar el fogueró de l'Esplai. Esperam la vostra participació.

D'altra banda estam bastant enfadats i alhora sorpresos perquè esperàvem que, com cada any, ens demanarien que animàssim l'arribada dels Reis d'Orient al poble. Ens han dit que ha estat un malentès i com que no som malpensats esperam que sigui així. També esperam que torneu a confiar amb nosaltres en haver de realitzar activitats similars ja que creim que hem demostrat que som capaços de fer-ho, i de fer-ho bé.

També volem aprofitar per animar-vos que participeu en totes les activitats que organitzam amb la millor il·lusió.

I finalment desitjar-vos un felix any nou i que no vos hagi fet mal el torró.

ELS MONITORS

L'AJUNTAMENT D'ALGAIDA informa

RETAULE DE CASTELLITX

El passat mes de desembre, tècnics de patrimoni del Bisbat de Mallorca vengueren a Algaida per tal de comprovar la conservació del retaule de l'Església de La Pau de Castellitx. El retaule que, des de les obres que es dugueren a terme a l'antiga parròquia es troba emmagatzemat a la vila, es troba en el mateix estat de conservació d'abans que es desmuntés del seu emplaçament. Ara s'està pendent d'un estudi dels tècnics per procedir a la seva restauració que serà finançada, en part, per l'Ajuntament d'Algaida.

Per altra banda, la segona fase de les obres de restauració i consolidació de l'església de la Pau de Castellitx segueixen a bon ritme i es donaran per acabades aviat.

AJUDS ECONÒMICS A LES ENTITATS DEL MUNICIPI D'ALGAIDA

Vist el dictamen de la Comissió Informativa, l'Ajuntament Plenari acordà a la Sessió Ordinària de dia 14 de desembre de 1995, concedir les següents subvencions anuals a entitats per les activitats realitzades durant l'any 1995.

Ass. de la Banda de Música 625.000 PTA
Cossiers d'Algaida 60.000 PTA
Club Voleibol Algaida 100.000 PTA
Revista Es Saig 60.000 PTA

Grup de Teatre "Es Porrassar" 130.000 PTA
Associació Tercera Edat 95.000 PTA
Agrupació Fotogràfica d'Algaida 50.000 PTA
Club Esportiu Algaida 400.000 PTA
Orfeó Castellitx 130.000 PTA
Esplai "Burot" d'Algaida 100.000 PTA
Club Veterans d'Algaida 25.000 PTA
Titoieta Ràdio 8è Aniversari 62.825 PTA
Ràdio Club Algaida 30.000 PTA
Club Colombòfil 20.000 PTA
Monges de Pina 30.000 PTA
Associació de Mares i Pares 100.000 PTA
Fons Mallorquí de Solidaritat 200.000 PTA
Esplai "Els Merdufais" de Pina 30.000 PTA
Club d'Escacs 30.000 PTA

Les quantitats expressen la subvenció total anual que rebran les entitats esmentades.

NOUS NOMS DE CARRERS A ALGAIDA, PINA I RANDA

A la Sessió Extraordinària de dia 29 de desembre de 1995 s'aprovaren les noves denominacions oficials d'alguns carrers d'Algaida, Pina i Randa. Algunes d'aquestes vies ja comptaven amb un nom popular que, com veureu, s'ha conservat. D'altres, tenen un nou nom degut a què són de nou traçat o per petició dels veïns.

Randa.
Carrer del Pare Munar
Pina.
Carrer de Joan Pizà

Carrer des Campet
 Carrer del Pare Munar
 Carrer de s'Era
 Carrer den Senyora
 Passatge de Can "Montemps"
 Passatge des Tancons
 Algaida.
 Carrer de sa Farinera
 Carrer des Porrassar
 Carrer de s'Escorxador
 Carrer de sa Tanqueta Vella
 Camí de s'Estació
 Carrer des Campanar
 de Mossèn Antoni Maria Alcover (a petició del Govern Balear per commemorar el Centenari de la publicació de les *Rondaies*. Aquest carrer és de nou traçat i comunicarà el Pare B. Pou amb el carrer Ribera).

PRESENTACIÓ DEL LLIBRE DEL CERTAMEN DE CASTELLITX

Diuenge dia 14 de gener tindrà lloc a la Sala de Sessions de la Casa de la Vila d'Algaida la presentació del llibre editat per l'Ajuntament d'Algaida que recull les obres premiades al Certament Literari de Castellitx des de 1968 fins a 1995. L'acte es farà a les 12'30 hores.

INTERNET

A resultes d'una petició del Ràdio Club d'Algaida es té previst la instal·lació a les dependències de la Biblioteca Municipal d'Algaida d'una terminal d'Internet que permetrà a tothom que vulgui connectar-se a aquesta xarxa d'informació. El Ràdio Club d'Algaida, amb el patrocini de l'Ajuntament, va dur a terme una xerrada col·loqui el passat divendres dia 29 de desembre amb l'assistència del doctor Llorenç Valverde, catedràtic i cap del Departament d'Informàtica de la Universitat de les Illes Balears per tal de donar a conèixer el que és l'Internet i les nombroses possibilitats d'ús que té.

INFORMACIÓ DE CADAGUA

Durant el mes de gener, els dies 2 i 31, de 9'00 a 13'00 hores, s'atendrà al públic per a qualsevol aclariment en relació als rebuts (reclamacions, pagaments de rebuts, etc) i, també, en relació al subministrament d'aigua i sanejament que s'efectua al Municipi d'Algaida.

L'AJUNTAMENT D'ALGAIDA

*desitja a tothom una bona entrada d'any i que
 passeu unes bones festes de Sant Honorat*

NOTICIARI DE L'OBRA CULTURAL

FESTES

Saharauis

FOTOGRAFIES

DE

SANT

HONORAT

Tomeu Amengual

INAUGURACIÓ d'aquesta exposició: Dissabte dia 13 a les 19 hores al nostre local, carrer del Bisbe, 4.

Aquesta exposició del periodista Bartomeu Amengual és una selecció de 44 fotografies realitzades al Sahara que tenen el caràcter de reportatge; volen, sobretot, mostrar com és aquesta gent.

El dia de la inauguració hi haurà també una projecció de diapositives sobre el mateix tema.

EXCURSIÓ: Diumenge dia 14 a Es Clots Carbons, Escorca. El mes passat ja vos anunciàvem aquesta excursió i els detalls. Apunteu-vos a Jerònia Cañellas Tfon. 66.52.49 abans de dijous dia 11.

PRESENTACIÓ de les Actes del III Congrés "El nostre patrimoni cultural: El patrimoni tudat (1836-1994)".

Aquesta presentació serà dia 9 de febrer a càrrec de Maria Barceló Crespí, Guillem Rosselló Bordoy i Gabriel Bibiloni Trobat que parlaran d'aquell patrimoni perdut per a la nostra terra.

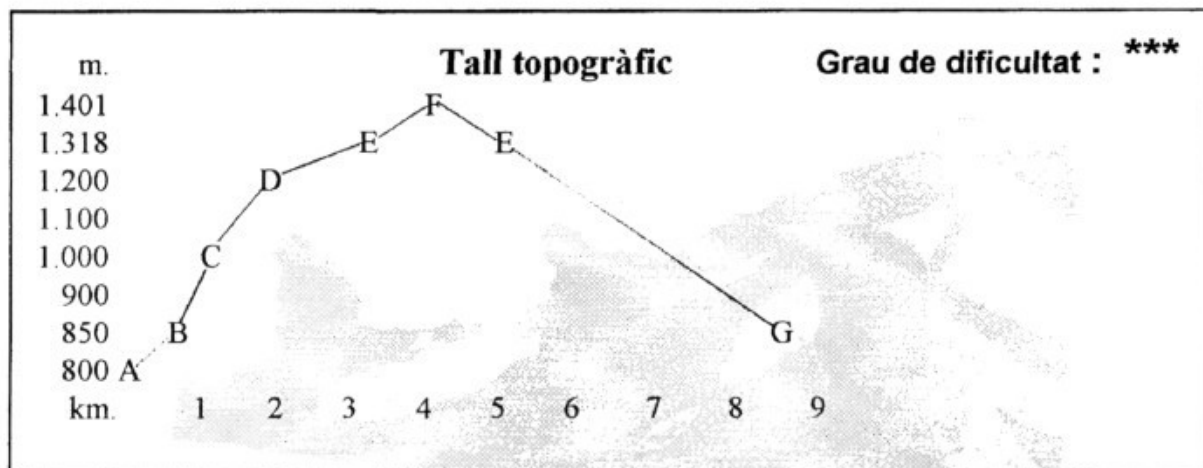
Excursió

Es Penyal des Migdia (1.401 m.)

(Puig Major) (Fornalutx-Escorca)

Dia 4 del pròxim mes de **febrer**. La sortida serà com sempre a les **8:45** de Plaça.

Apunteu-vos a Jerònia Cañellas (**665249**) abans de dia **1 de febrer**.

Topònims

Ctra.C-710 Km.37 (A), Font des Coloms (B), Coma de n'Arbona , Cases de Neus (C), Coll des Puig (D), Camí dels Nevaters, Coll des Vent (E), Penyal des Migdia (F), Ctra. militar, Son Torrella (G).

-interioritats-

obra gràfica de **CATALINA MARTORELL**

inauguració: dia 12 de gener a les 19.30 hores **MOLÍ D'EN XINA**

TELEGRAMA ALS REIS MAGS

Estimats i temuts tontets:

Ja està bé de Pujols i Felips (tots); vos demano un Dictador real. Els succedanis mai no m'han agradat. Si n'hi ha de disponibles en voldria un de baixet i amb bigoti. Ben agràida.
Vicenteta.

SABEU **ON** ÉS?

La barraca que avui vos oferim és de tipologia única al nostre terme, tant per la singularitat de la seva construcció, que és extraordinària, com per les seves dimensions. Era útil per a guardar-hi dos carros, un rera l'altre, i dues bísties amb la menjadora al fons.

Segons el diccionari, la barraca és una construcció rústica per aixoplugar-s'hi transitòriament persones o animals. / **Fer barraca els ulls:** tancar-se de son. / **Fer barraca el blat:** haver-hi en un camp de blat espigues inclinades que s'estalonen amb altres inclinades en direcció contrària, formant com dos aiguavessos.

Topònim: *Barraca d'aigüesvives.* Nom d'un llogaret del terme de Carcaixent (València).

Etimologia: Desconeguda. És possible que sia un derivat del pre-romà "barra" que significaria "construcció feta amb barres i branques"; o bé del llatí "barrum", fang.

Barracar: lloc on hi ha moltes barraques.

Barraca de roter: Són les més abundants al nostre terme. Servien per aixoplugar els treballadors que convertien les terres ermes o garrigues en camps de conradis. Solen estar

allunyades del nucli urbà i evitaven els desplaçaments diaris dels roters.

Cançó: (Recollida pel pare Rafel Ginard a Algaida)

Ell m'hauran d'enllepolir
que jo torn a tal roteta;
primer em llogaré per teta
o criada de botxí.

Vicari Barraca: Nascut a Randa el segle passat, exercí de vicari durant molts anys al nostre poble. Era molt caçador, sobretot de perdius amb reclam.

Pista: Es troba situada aquesta barraca dins terres que foren d'un altre vicari, contemporani de l'anterior. Segons fonts orals, aquesta barraca fou construïda entre els anys 1835-1850 per un exclaustrat afectat per la desamortització de Mendizábal, que havia construït també el celler de Can Borràs (Es Celler).

Solució del mes passat: L'escopidor, com haureu endevinat, està situat a la cantonada de Cas Capellà Pollo, que també fou carnisseria de Can Mora.

M.F.

EL POBLAT TALAIÒTIC EMMURALLAT DE SA SERRA-PUNXUAT

Sortosament per a la ciència arqueològica no tots els jaciments existents s'han descobert o excavat. Potser aquesta afirmació podrà semblar contradictòria, però de seguida l'entendreu. Si els passats segles s'haguessin descobert o excavat tots els jaciments que ens relacionen amb el nostre passat, difícilment s'haurien pogut beneficiar de les innovacions tècniques que ha portat aquest segle; per tant suposam que no és dolent que algun jaciment quedi per al futur. En tot cas si es decideix que aquests jaciments, per ara, no han de tocar-se, cal que, si més no, es conservin en el mateix estat que es troben en el moment de la seva descoberta. Això compromet les nostres autoritats ja que els obliga a vigilar que aquests jaciments no siguin destruïts, alterats o profanats per afeccionats.

Fèiem aquesta introducció per explicar-vos, no sense gran satisfacció i un poc de temor, la troballa d'un nou jaciment talaiòtic a Algaida. Satisfacció perquè un jaciment sempre és un lloc del qual els científics en poden treure una valuosíssima informació sobre la nostra història; és també un referent pròxim i propi pels nostres escolars, que així poden relacionar el solar on avui viuen amb el passat més remot; però també parlàvem de temor, temem veure com es degrada el jaciment sense que res ni ningú no hi faci res; temem que algun desaprensiu per mala fe o per pura ignorància hi faci un desastre. Si aquest jaciment en el present no s'excava, no ens ha de fer patir, perquè si en tenim cura tal i com està ara pot ser una font d'informació per al futur.

El jaciment no havia estat descobert ni inventariat com a tal per ningú. No figura en cap font bibliogràfica que coneguem i tampoc en el catàleg de la Carta Arqueològica d'Algaida. Per això us el descriurem i localitzarem per tal que els arqueòlegs el puguin estudiar, els mestres de les escoles d'Algaida el puguin donar a conèixer als alumnes i les nostres autoritats el protegeixin de la destrucció.

El present article pretén únicament DESCRUIRE el jaciment tal com està en el moment de la troballa i deixar el seu estudi a professionals competents.

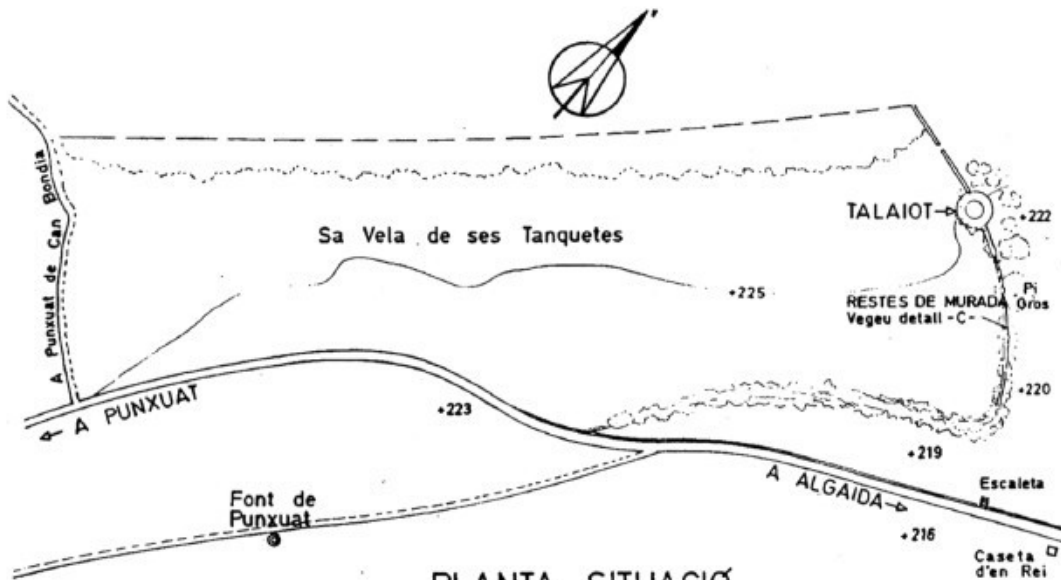
DESCRIPCIÓ:

El conjunt està situat entre Sa Serra i Punxuat i s'hi poden reconèixer els següents elements:

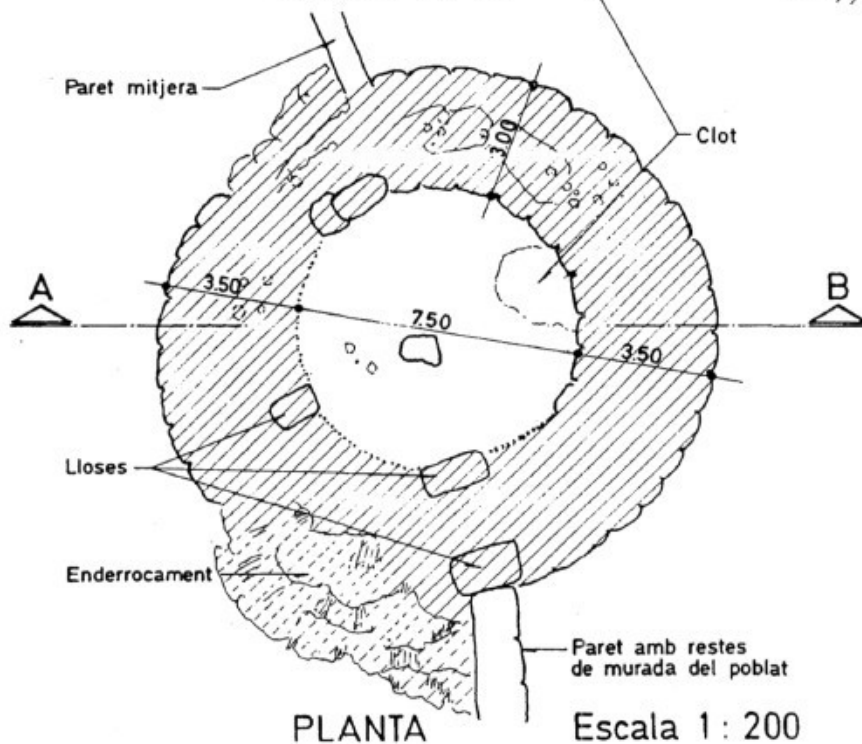
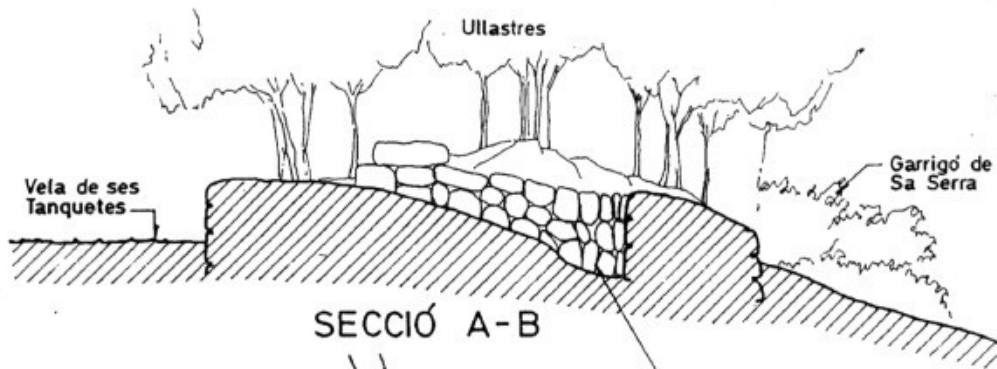
- a) Murada ciclòpea.
- b) Un talaiot.
- c) Restes d'un poblat.

A) La murada està formada per megalits disposats en forma vertical i un vora l'altre, són pedres adobades, situades al rompent del primer canvi brusc de nivell que es produeix a la part SE de la Costa de la Serra. De la murada només se'n conserven alguns trams, ja que altres o bé han desaparegut, s'han enderrocats de manera natural o bé han estat substituïts per paret seca. Resulta difícil d'identificar el perímetre de la zona emmurallada perquè l'empremta de l'home antic, medieval, modern i contemporani es va deixar sentir fortament en aquesta zona modificant molt el paisatge. De tota manera és molt possible que la murada únicament protegís la part SE del poblat, que també és la més accessible i per tant mala de defensar.

B) El talaiot està cobert totalment de vegetació i únicament queda exposada al camp visual, un fragment de la seva part W. És de planta circular, l'interior està completament enrunit i, de moment, no sabem si conserva part de la columna central. La murada queda lligada al talaiot en la seva part SW i no sembla que continui més enllà a l'altra banda de l'edificació. Tal i com està és impossible determinar si l'accés a l'interior era lateral o a través d'un corredor per la part superior.

PLANTA SITUACIÓ
Escala 1 : 2000

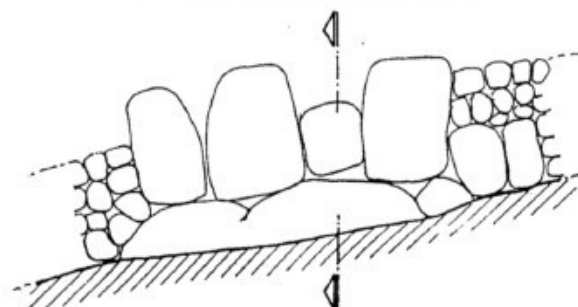

Escala 1 : 200

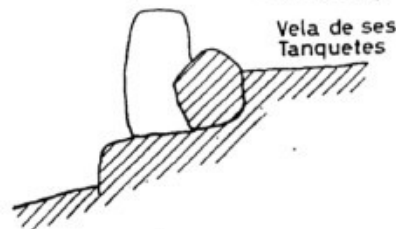
C) El poblat segurament ocupava l'explanada situada a la part W del talaiot (Sa Vela de Ses Tanquetes de Punxuat), protegit per la murada. Avui en dia tot aquest lloc està ocupat per un camp de cultiu amb molts pocs arbres i l'única constatació de l'existència del poblat rau en la gran quantitat de pedres que han anat sortint al llarg dels anys amb les relles de les arades i que pacientment han estat enretirades pels pagesos a un marge. Després d'examinar el pedreny observam que n'hi ha molt que està toscament treballat, peces més o menys circulars, a manera de tambors, que un damunt l'altre formarien columnes per aguantar les senzilles barraques del poblat. Apareixen també fragments de ceràmica romana (teules, àmfores i sigillata). Són especialment interessants els fragments de molinets de vaivé talaiòtics i els fragments de molinets manuals circulars romans.

La cronologia de la construcció d'aquest conjunt, segons les taules cronològiques que per a l'Era Talaiòtica estableix G. Rosselló Bordoy, seria entre 1400 i 1000 abans de Jesucrist. Per la ceràmica romana que hi apareix podem assegurar que va ser habitat com a mínim fins el segle tercer, segon o primer abans de Jesucrist. No s'ha de descartar que el nucli fos habitat després de la conquesta romana de les Balears (segle I a. C.).

Alçat Murada

DETALL -C-

Secció

E. 1:50

La destrucció del poblat es deu molt probablement a la necessitat que es va tenir en una època indeterminada d'aconseguir noves terres aptes per al cultiu. Sembla que la major part del poblat degué ser utilitzat com a bagatge per nivellar un terreny amb massa pendent, potser és per aquesta raó que els actuals tractors, amb les seves profundes relles treuen seguit seguit pedres treballades.

GABRIEL BIBILONI I TROBAT.
MIQUEL SASTRE I PUJOL.

GALERIA DE PERSONATGES IL·LUSTRES

NADAJ

LA BOLA DE VIDRE

contes de matinada

CONTE NADALENC

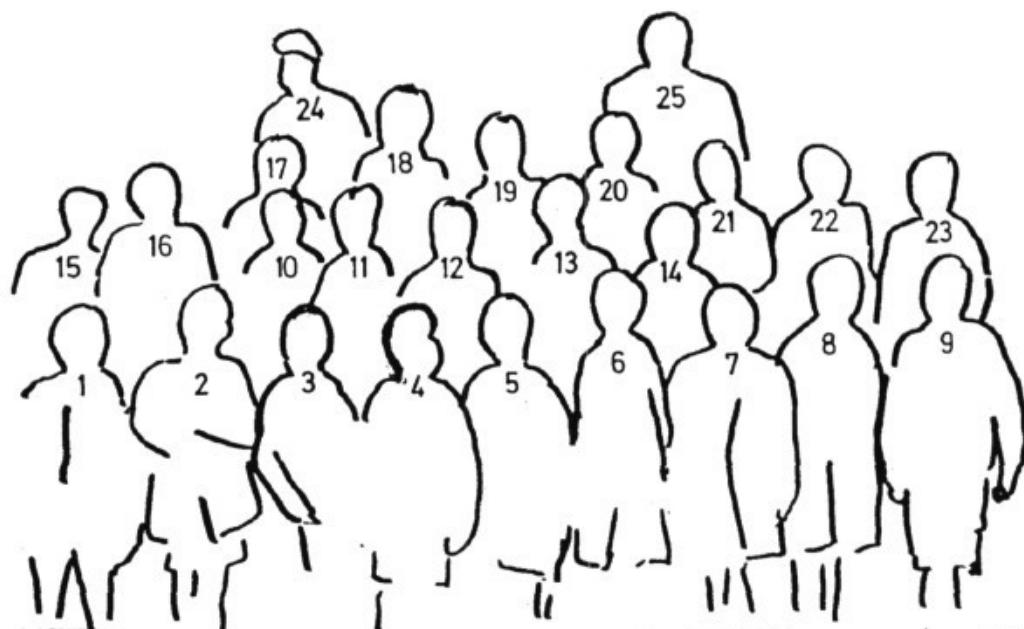
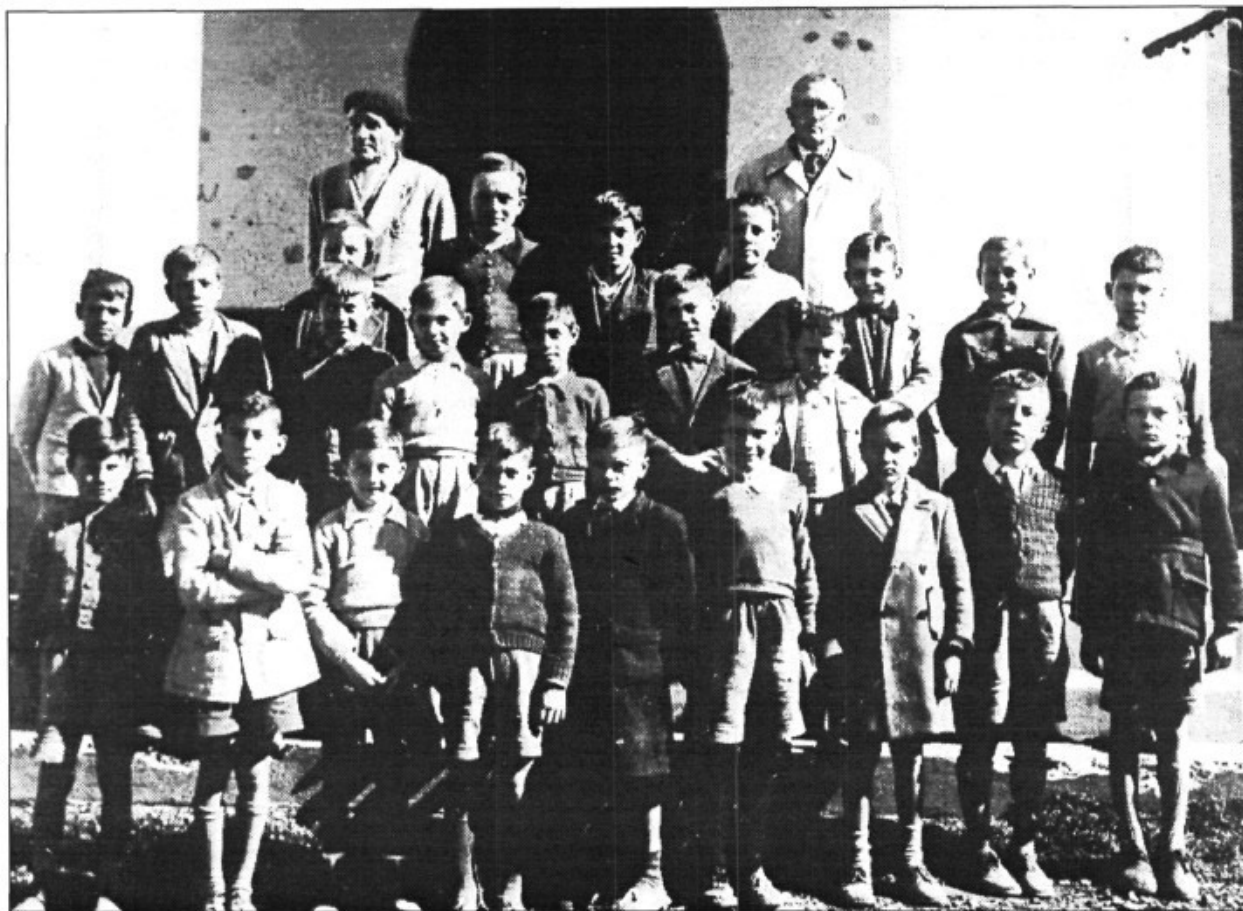
GLU GLU GLU, nyam nyam nyam, BRUGGGG, AH AH AH
 AH.
 GLUBRUGNYM!

En aquest moment cal trucar el metge

OI OI OOH OI OI OI UAUUAUUAUUAUA
 uiuiuiuiuiuiuiuiuiuiiiiii.....
 EEEEEEE?
 RES.
 GLU GLU GLU, nyam nyam nyam
 NYAM. BONES FESTES.

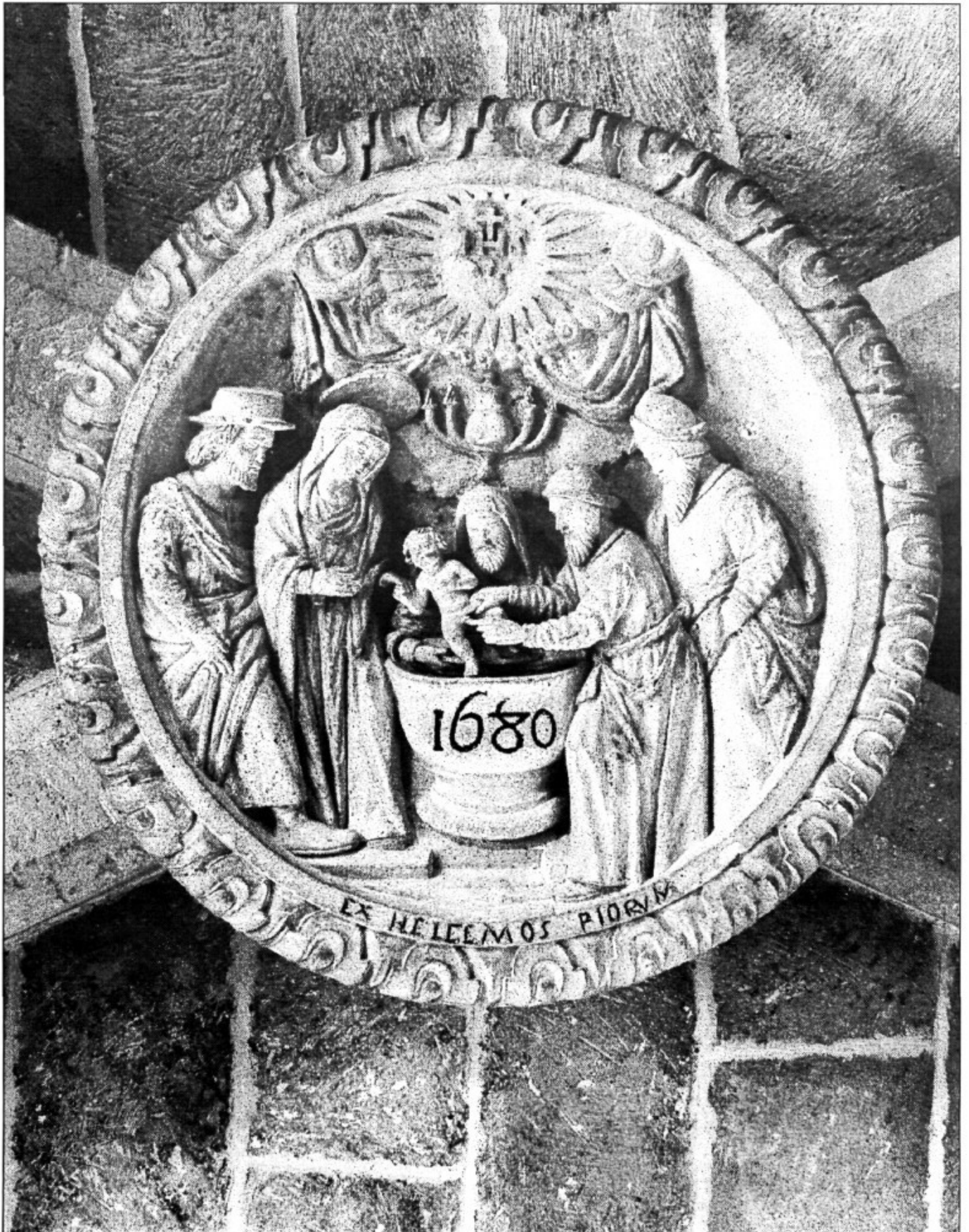

FOTO ANTIGA

Fotografia escolar de devers l'any 1951, cedida per **Miquel Bibi**. D'esquerra a dreta: 1. Toni Garina. 2. Pep Falet. 3. Tòfol Carrió. 4. Joan Ferrà. 5. Joan Punes. 6. Guillem Muro. 7. Jaume Coix. 8. Biel de Son Lluc. 9. Nofre Paloni. 10. Pedro Vila. 11. Biel Torres. 12. Miquel Joia. 13. Biel Ramona. 14. Pedro de la Seda. 15. Jaume Dulei. 16. Toni Masset. 17. Jaume Coent. 18. Joan Bondat. 19. Miquel Castellitxo. 20. Xesc Torres. 21. Guillem Fosca. 22. Miquel Bibi. 23. Xesc des Molí de N'Andreu. Mestres: 24. Don Santiago. 25. Don Toni Pizà.

AGRUPACIÓ FOTOGRÀFICA D'ALGAIDA

Fotografia de Joan Capellà

PÀGINA DE L'ESGLÉSIA

Parròquia Solidària d'Algaida

"Les esperances broten a l'hivern. El nou any és també primavera."

◆
"El poble de Déu està naixent contínuament en els humils i els pobres,
en els qui cerquen en Déu consol i sentit."

QUATRE PREGUNTES BÀSIQUES SOBRE EL SÍNODE DE MALLORCA.

1.- *Què és un Sínode?*

La paraula Sínode ve del grec i la podriem traduir com "fer camí junts".

Per tant, el nostre Sínode vol ésser una reunió de tots els creients que caminam junts per fer un balanç, és a dir, revisar i millorar el nostre caminar a la llum de les grans línies del Concili Vaticà II.

2.- *I això del Sínode, és una cosa nova?*

No, a la Mallorca dels segles XIII i XIV es celebraven cada any, però només hi participaven el bisbe, els canonges i alguns rectors importants. Però, l'últim Sínode celebrat a la Diòcesi es va fer els anys 1958-60, durant el pontificat del Bisbe Jesús Enciso.

3.- *Quan es celebrarà el Sínode Diocesà?*

El bisbe Teodor Úbeda ha decidit convocar-lo durant el curs 1995-96 i pot durar de dos a tres anys segons el ritme de treball.

4.- *I nosaltres, hi podem participar?*

Sí, hem de pensar que és el primer Sínode de la història on tots els creients de la nostra església hi podem prendre part d'una forma activa. Tots vol dir els preveres, els religiosos i religioses i també els seglars. Cada parròquia formarà un o varis grups sinodals per reflexionar sobre la realitat social i eclesial de Mallorca.

CALENDARI PASTORAL. GENER 1996.

✚ *Continua el curs de formació cristiana per a tots, organitzat per les parròquies solidàries.*

La catequesi d'adults de les parròquies solidàries seguirà fins el mes de maig d'enguany. El pròxim dimecres, 10 de gener a les 21 hores, a la rectoria de Sant Joan començarà la segona part amb el títol "L'església, poble de Déu: pastors i laics. Missió del laicat". Una sessió formativa per conèixer l'església segons el Concili Vaticà II.

✚ *Primeres comunions a la parròquia d'Algaida.*

A partir d'aquest mes de gener es convocaran als pares i mares per preparar la primera comunió dels fills.

✚ *Agraïment del grup marxa.*

El grup marxa vol donar les gràcies al poble d'Algaida per la seva col.laboració en la campanya de solidaritat Nadal 95.

✚ *Missa de festa de Sant Honorat.*

Titoieta Ràdio (108.0 FM) farà la retransmissió en directe de la missa de festa de Sant Honorat. Serà el dimarts, 16 de gener, a les 11 hores del matí.

po-ètica

VII

Falconer

SON REUS DE MALLORCA: UN CIM DE MOLT DE PROGRÉS

PINA

1996. Estam al començament d'un any nou. N'hem acabat un amb molt de vent i humitat. Aquest que comença el vos desitjam pròsper i feliç i amb salut, entre els familiars, amics i coneguts; són paraules que es repeteixen molt cada any per aquestes dates, qualche vegada pentura per rutina, però creim que la majoria de pics amb sinceritat, amb el cor i amb il.lusió. Per això no volem ser menys i des d'aquí vos desitjam a tots els pineros i lectors d'ES SAIG un feliç any nou i que es compleixin tots els desitjos que teniu per l'any vinent.

Comença un temps d'il.lusions, de propòsits, de promeses, és un començar de nou, com néixer a una nova vida, és el principi de l'any. Tal vegada acabarà i la major part dels propòsits que hem fet segesquin sense complir-se, sense realitzar-se, emperò no per això hem de deixar d'intentar-ho, esforçar-nos per dur a terme les nostres quimeres; no fer-ho seria acceptar la derrota o el fracàs abans de jugar el partit. Si no vos veis amb coratge, pensau que hi ha uns personatges que són els Reis Mags, que són especialistes en curar aquesta classe de mals, desil.lusió i desencís. Escriviu-los i si heu estat bons al.lots, sefur que no vos defraudaran.

LA RENDA per habitant dels municipis del Pla és inferior entre un 15 i un 30% a la mitjana de Balears. Pina, si la comptam dins Algaida, estaria un 15% per baix de la renda mitja, segons dades publicades al Diari de Mallorca. El poder adquisitiu és menor i no estaria gens malament intentar relançar l'activitat econòmica per part del Govern Balear a la comarca del Pla.

L'AJUNTAMENT ha concedit una subvenció de 30.000 € al grup d'Esplai de Pina. És un bon regal de Reis que servirà per estimular a continuar endavant a les al.lotes i joves que estan al front d'aquest grup.

LA PERDIU de plata del primer classificat de la Fira de sa Perdiu de Muntuiri la va guanyar un pinero, en Pere Mulet de "Rafal", i el primer classificat a la mostra de camp també fou per un altre pinero, en Felip Oliver de "Son Bou". Enhorabona a tots dos i a seguir amb aquesta línia, perquè ja ho sabeu: a vegades no és tan fàcil fer cantar sa perdiu, i que sigui la que canta millor té el seu mèrit. És per això que els bons reclams es paguen tan bé entre els aficionats a aquest art o modalitat de caça amb reclam. El que ja es podria discutir és si sempre respecten les regles del joc, sobretot les dues més importants: penjar els dies i el període hàbil que marca la llei, i l'altra matar només els mascles que s'enfronten al reclam i no les famelles.

LA IL.LUMINACIÓ nadalenca de Pina mereix una bona nota, queda molt bé, sobretot venint d'Algaida per la carretera crida l'atenció. Anim i que l'any que ve sigui igual o millor.

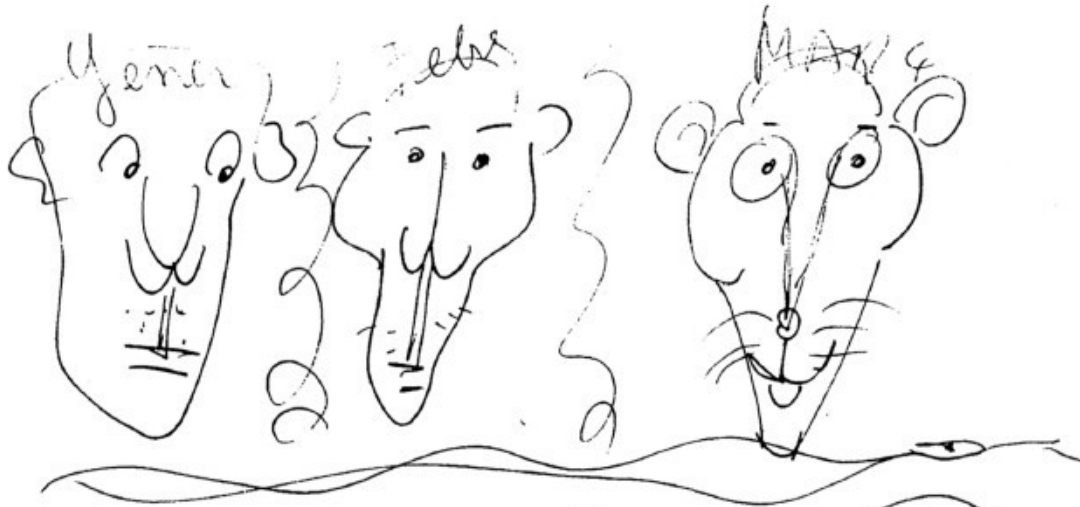
EL TORRENT fa un parell de setmanes que ja du un bon cabal d'aigua; i és que un torrent que no du aigua pareix que li falta qualche cosa. És una hermosa estampa del paisatge dels baixos de Pina.

XESC OLIVER

calendari

MUTANT O.TAM NARINAN, JA HISOM

Les nostres plantes

les ortigues

Sota aquest nom, aquest mes, explicarem una de les plantes herbàcies més comuns de la nostra flora, l'ortiga. La trobam per a totes parts, a les vores dels camins, als corrals, als horts, als descampats i a altres llocs similars i sobretot a aquells terrenys rics amb compostos orgànics i que sovint són remoguts.

El perquè he posat com a títol les ortigues, en plural, i no l'ortiga, en singular, es deu al fet de què hi ha diferents espècies d'aquest gènere i que nosaltres quam les anomenam les agrupam amb el mateix nom. Ens referirem a l'ortiga major (*Urtica dioica*) i a l'ortiga petita (*Urtica urens*) ambdues de la família de les urticàcies.

Les ortigues són herbes anuals o perennes, erectes, de tiges quadrangulars i fulles oposades, de forma ovada i de marge dentat, cadascuna amb un parell d'estípules ben aparents. Les seves flors es disposen en ramells axil·lars, de forma variable segons les espècies.

L'ortiga petita (*U. urens*), és una herba anual, monoica, d'un dos pans d'alçada. Té més flors femenines que masculines. Sovint es troba a cultius i a vores de

camins, és nitròfila.

L'ortiga major (*U. dioica*), es diferencia de l'anterior pel fet de ser una planta perenne, més gran, fins a 1,5 m d'alçada i amb la tija un poc llenyosa a la part inferior. Tal com el seu nom específic indica, és una planta dioica, això vol dir que hi ha plantes que són masculines i altres que són femenines. Les seves flors formen ramells laxos i llargs. El seu habitat és el mateix que el de l'espècie anterior, sòls nitrificats, més o menys arcillosos, i en llocs ombrívols i humids.

Però, la característica més coneguda de les ortigues és sens dubte la seva capacitat de produir picades quan en tocam les fulles o

les tiges. Aquesta particularitat es deu al fet que són cobertes de pèls rígids, de paret calcificada, plens d'un líquid urticant a pressió. Aquest líquid està compost, entre altres, per histamina i acetilcolina, substàncies responsables de l'efecte urticant.

Fins aquí els seus aspectes morfològics i fisiològics. Anem a conèixer altres aspectes importats d'aquesta espècie, que com veurem són molts i interessants.

L'ortiga, bé pel seu aspecte, un poc tenebrós, bé per les seves propietats urticants, ha sigut una de les plantes més utilitzades per l'home des de l'antiguetat.

Segons la tradició ha estat una planta maleida, traspuen l'enveja del seu creador, el dimoni. En el llenguatge de les flors, les ortigues signifiquen crueltat i difamació. És una de les setze plantes tingudes com a màgiques amb independència de la posició dels astres i, per tant, pot ser utilitzada sempre. Una planta d'ortigues posada als orins d'un malalt i deixada per espai de vint-i-quatre hores indicarà: si s'asseca, la mort del malalt; si es manté verda, que el malalt se'n sortirà.

Simbolitza i afavoreix la luxúria i predisposa a la immortalitat. L'origen de l'ortiga com a símbol de la luxúria es deriva del fet que era usada - urticació- com a afrodisíac.

L'urticació és un procés que consisteix amb tupar sobre la pell amb un ram d'ortigues fresques i

d'aquesta manera aconseguir l'estimulació sexual. Aquesta pràctica, prèvia a l'acte sexual es remonta a la Grècia clàssica.

Són conegudes, de temps antics, les seves virtuds. El fet de contenir secretina, un dels millors estimulants de les secrecions de l'estòmac, del pàncreas i de la bilis, fa que una infusió d'ortigues sigui excel·lent per a la nutrició. Una altra virtut atribuïda a les ortigues és la hemostàtica, un gran remei per deturar les hemorràgies. Les ortigues, també, s'han usades per contrarrestar l'urticàcia produïda per l'acció alèrgica de crustacis marins.

Com a verdura, bollida i regada amb oli i sal, constitueix un aliment d'excepcional importància per la gent que pateix gota, reuma, o que és diabètic. El suc de les ortigues s'ha emprat com a remei d'eczemes i altres afeccions de la pell.

Altres aspectes importants de les ortigues són l'ús que d'aquesta planta se n'ha fet a la indústria textil. De les seves tiges es treuen uns filaments per fer cordes i teixits de poca qualitat. A Alemanya i a Austria durant la Primera Guerra Mundial, quan s'acabaren els subministres de cotó, varen emprar les fibres de les ortigues per a fer teles.

També, com a cosmètic, l'ortiga té propietats, s'utilitza per combatre la caiguda dels cabells, la caspa i la seborrea.

Jaume Jaume i Oliver.

Titoieta Ràdio

108.0 FM

EMISSORA MUNICIPAL D'ALGAIDA

Programació Setmanal

DIVENDRES

21.30	AIGUA AMB JAZZ Jazz, blues i soul
--------------	---

DISSABTE

11.30	FER DISSABTE Revista d'actualitat Inclou bolletins de notícies locals
--------------	---

13.30	ELS ARXIUS DE TR
--------------	-------------------------

14.30	MERGANSÓ Revival musical
--------------	------------------------------------

15.30	XIMA XEMA Fanzine radiofònic
--------------	--

17.00	NO VOLEM SER Pop-rock en català
--------------	---

18.00	L'HORABAIXA Taller radiofònic
--------------	---

19.00	ENROCKAT Rock independent
--------------	-------------------------------------

20.00	BOOGIE WOOGIE COUNTRY GIRL Rock'n'roll
--------------	--

21.30	ENEMIC INTERIOR L'ona dissident
--------------	---

DILLUNS

21.00	FER DISSABTE Redifusió
--------------	----------------------------------

23.00	MERGANSÓ Redifusió
--------------	------------------------------

DIMARTS

21.00	AIGUA AMB JAZZ Redifusió
--------------	------------------------------------

22.30	XIMA XEMA Redifusió
--------------	-------------------------------

DIMECRES

21.00	NO VOLEM SER Redifusió
--------------	----------------------------------

22.00	L'HORABAIXA Redifusió
--------------	---------------------------------

DIJOUS

21.00	ENROCKAT Redifusió
--------------	------------------------------

22.00	BOOGIE WOOGIE COUNTRY GIRL Redifusió
--------------	--

23.30	ENEMIC INTERIOR Redifusió
--------------	-------------------------------------

Bon Any 9

ESPORTS

FUTBOL

Aquest començament d'any 1996 pel que fa al futbol hem de dir que comença amb la substitució de l'entrenador Joan Reynés.

Poc abans de les festes nadalenques i després de perdre per 1-0 dins Porto Cristo es produí el relleu en la direcció tècnica del primer equip del C.E. Algaida.

El motiu de la dimisió d'en Reynés és bàsicament la falta de confiança amb la tasca duita a terme fins ara al front del primer equip per part de la directiva.

Ja durant les festes es va fer càrec de la direcció de l'equip en Joan Garau, tècnic jove i amb experiència a nivell de joves jugadors d'equips capdavanters de Mallorca en categoria juvenil.

Esperam una feina eficaç del nou entrenador per bé de tots els que som aficionats al futbol algaidí.

Quant als resultats esportius abans de festes direm que els dos darres partits es varen perdre. Malgrat això, es manté una molt bona quarta posició a la classificació i esperam que quan es recobri la tranquil·litat els resultats siguin positius.

Ses Salines-Algaida 0-1
Algaida-Rotlet 2-3
Porto Cristo-Algaida 1-0

Resultats dels altres equips durant el mes de desembre:

Juvenils

Algaida-Campanet 2-2
Can Picafort-Algaida 3-0
Algaida-Vilafranca 1-5

Cadets

Espanya-Algaida 2-2
Algaida-S'Horta 3-5

Infantils

Algaida-Vilafranca 1-10
Barracar-Algaida 1-6

Alevins

Algaida-Xilvar 2-3
Alaró-Algaida 5-2
Algaida-Montuïri 1-3

Futbol 7

Santanyí-Algaida 5-3
Algaida-Campos 2-3
Espanya-Algaida 4-11

ESCACCS

En Toni Ripoll i en Joan Vanrell en categoria preferent i segona categoria disputaren els passats mesos els campionats de Mallorca d'escacs. Ambdós aconseguiren una bona classificació, cap a la meitat, en les respectives categories.

Bons resultats si tenim en compte la qualitat i quantitat de participants en aquests campionats celebrats a Manacor.

Actualment es disputa un torneig local que acabarà les properes festes de Sant Honorat. És una

bona preparació en vistes al començament de la lliga en què prendrà part el club d'Algaida a partir del mes de febrer dins el grup de tercera categoria de Mallorca.

FUTBOLET ESCOLAR

La pedrera de l'Algaida avui per avui està d'enhorabona ja que dins l'esport escolar nins de poca edat practiquen el futbol amb molt bones maneres.

Dos equips de nins de 6 i 7 anys participen en els jocs escolars i fan un bon paper dins la comarca del Pla.

Algaida A-Petra A 2-5
Montuïri-Algaida 2-5
Algaida A-Ariany 11-0
Escola Nova-Algaida A 2-2
Algaida B-Algaida A 0-11
Algaida A-Petra B 5-0
Sant Joan-Algaida A 0-7
Algaida A-Vilafranca 1-0

Màxims golejadors
Guillem Garcia: 14 gols
Joan Oliver: 12 gols

JOAN TROBAT

Equip de futbolet (7 anys) amb els seus monitors Xesc Barceló i Pere Jaume

Primeres passes dins el món de la informàtica

L'arquitectura dels ordinadors encara que no ho pareix, és relativament senzilla. Té varis components que són indispensables per poder funcionar, i d'altres que no són massa necessaris.

Com a elements que no poden faltar són: *Processador, memòria RAM, memòria ROM (tots aquests integrats a la placa mare), teclat, pantalla, disquetera, ratolí, disc dur, targeta de video*. I els elements que poden faltar, poden esser: *Unitat de CDROM, impressora, modem, scanner, etc.*

El processador és l'encarregat de fer que tot el sistema funcioni de forma correcte, sempre ajudat pel software (programes), en particular els sistemes operatius (MSDos, etc.). De processadors n'hi ha de 16 o de 32 bits. Dins ell hi ha més components (ALU, Registres, CK, petita memòria, etc.), a partir de les dades que reb dels altres elements de l'ordinador, el processa i els fa actuar de forma determinada (Codifica i decodifica instruccions, dona prioritats, estableix comunicacions pels ports paral·lel i sèrie, etc.).

De memòries n'hi ha de dos tipus, la RAM i la ROM, la memòria RAM (*Random Aleatory Memory*), aquesta és volàtil, o sigui que quan aturam el suministrament elèctric s'esborra el seu contingut. La RAM és la segona memòria més ràpida de l'ordinador, darrera la del processador. La seva tasca és la de emmagatzemar els programes i dades que venen del disc, per poder executar-los. L'altra memòria és la ROM (*Read Only Memory*), aquesta està gravada dins uns xips a l'ordinador, que no es poden esborrar, i són necessaris, ja que les instruccions que contenen són les que ha de menester l'ordinador per començar a funcionar. Així que quan encenen l'ordinador el primer que fa és llegir la ROM i després va al disc a cercar el sistema operatiu, que trasfereix a la memòria RAM.

La placa mare és una placa on hi van els elements que he explicat anteriorment. Tots els elements estan connectats per fils i busos, els busos són els fils que connecten dos elements (hi ha el bus de dades, el bus de control i el bus d'adreces, cada un destinat a una feina concreta). A aquesta placa

també si poden connectar tot tipus de targetes per ampliar l'ordinador (targetes de sò, targetes de video, targetes controladores, etc.)

El teclat és un element característic dels ordinadors, casi no té elements electrònics, només té uns rectificadors i amplificadors, per poder fer arribar les senyals de pitjada de tecla a la unitat central. També la pantalla és un element molt simple, les més utilitzades són les de 14 polzades. Una altra característica és el cicle de refresc, les millors són de 100Hz, o sigui que cada segon la pantalla s'esborra i es torna a escriure la informació 100 vegades.

La disquetera és únicament un medi per passar dades i programes del disc a la memòria. El ratolí dona un servei molt útil, ja que quan podem utilitzar-lo, no necessitam el teclat, més que per escriure.

El disc dur és com un disc, les diferències que té són: no es portàtil, està dins l'ordinador, i la principal és que té molta més velocitat que un disc normal i una transferència de dades molt més fiable.

La targeta de video, és la que ens permet visualitzar la feina que feim a l'ordinador per la pantalla, està connectada a la placa mare a un slot d'expansió. N'hi ha de moltes castes i moltes resolucions. Hi havia targetes molt populars que ja ningú utilitza (EGA, CGA, Hercules, etc.), ara s'utilitzen les VGA, PVGA, etc. Les seves combinacions són molt grans però les resolucions poden esser 640x480, 800x600, 1024x768, 1280x1024, i les presentacions simultànies de nombre de colors, poden esser 4, 16, 256, 32768, 16.8M de colors.

Guillem Vanrell

Introducció a INTERNET

Actualment INTERNET, ens ofereix una sèrie de serveis molt útils a l'hora d'obtenir dades, programes, fotografies, opinions, etc. Les eines més utilitzades són: **World Wide Web**, **Grups de notícies**, **Correu electrònic (e-mail)** i **FTP**. Cada un, utilitza un programa especial, que pot treure el major rendiment al servei.

Dins INTERNET, es pot trobar tot tipus d'informació, fa uns anys, aquesta només estava a disposició de persones amb accés a la xarxa i un alt coneixement d'informàtica, pel que els usuaris que es podien beneficiar eren molts pocs. Aquesta limitació va acabar amb la creació d'una eina per poder veure la informació de forma senzilla, anomenat *World Wide Web*, que es traduiria per *Àmplia Teranyina Mundial*.

El *World Wide Web* va ésser creat al CERN (Centre Europeu de Recerca Nuclear), per un dels investigadors que cansat de veure com companys seus, no avesats als ordinadors, les costava molt treballar amb InterNet, va decidir crear un sistema senzill i pràctic per passar

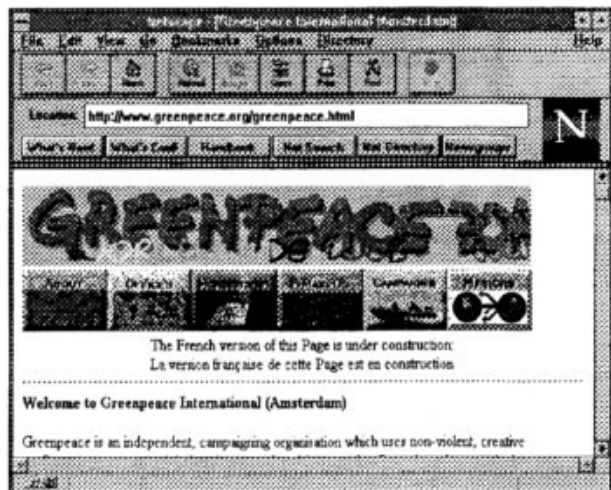
informació. Per això als seus inicis només estava pensat per ésser utilitzat pels investigadors, però el món informàtic, al veure el seu potencial el va fer seu, i actualment les empreses que donen accés als seus ordinadors, normalment ho fan utilitzant aquest sistema.

Aquesta eina també s'anomena *Web* o *W3*, el seu funcionament és molt senzill, utilitza com a element fonamental l'*hypertext*¹, o sigui que quan volem més informació damunt un tema, basta pitjant amb el ratolí damunt ella, i els mateix programa, ens mostrarà la informació que té. Bàsicament un dels atractius que té és el seu contingut *Multimitjà*² (*Multimedia*). Per poder accedir-hi, únicament ens cal saber quina és la seva direcció a la xarxa, aquest servei funciona segons l'*http* (*HyperText Transfer Protocol*). Així que per connectar-nos amb un servidor, només cal donar la direcció (també anomenada URL), i el nostre ordinador establirà la connexió automàticament, sempre que no estigui massa ocupat.

Greenpeace Internacional

Aquest Web és molt interessant, té diferents seccions que són accessibles només pitjant un botó a la pantalla principal.

A més a més té explicacions de que és Greenpeace, on les podem trobar, etc. Un dels llocs més interessants és on expliquen les seves campanyes arreu del món. Fins fa poc sortien fotografies de Mallorca (en concret de la incineradora de Son Reus). També hi ha document monogràfics, fa un temps hi va ni va haver un de la Mediterrània. Per tots els que puguin, recomanem la visita al Web d'aquesta organització ecologista.

<http://www.greenpeace.org/greenpeace.html>

(1) *Hypertext*: Texte on hi ha paraules claus, que quan el pitjam amb el ratolí, ens passa directament a un altre lloc del text o a un altre ordinador on hi ha més informació damunt la paraula clau seleccionada.

(2) *Multimitjà*: És la presentació que ens ofereix un programa, on s'integren fotografies, imatges en moviment i so.

NOTÍCIES D'ARXIU

NORMATIVA SOBRE LES GARDES DE PORCS DE L'AJUNTAMENT D'ALGAIDA. 1790-1796

Transcrivim avui dos documents referents a les guardes de porcs i les condicions en què s'havien de tenir per evitar els danys que causaven. El primer és del 1790 i sembla que va tenir poca efectivitat perquè uns anys després l'Ajuntament va dictar nous capítols corregint els anteriors. Diuen així:

...és per fer-los present lo abús que s'ha introduït en esta Vila i son terme de la gran multitud de porcs que contínuament van pasturant així de dia com en les nits per dins les terres anomenades sorts de esta Vila i son terme menjant-se tota espècia de sembrats i grans, llegums, hostalisses, raïms i demés comestibles sense poder-se tenir cosa segura en dites sorts de tot quant se sembra en elles ni menos el fruit dels arbres hay en elles, tot en grave perjudi del públic i del Rei Nostro Senyor (que Déu guard) per raó dels delmes; i no sols esto, sí que de les garbes de tota espècie de grans i llegums después d'haver segat posen los porcs dins d'elles menjant-se les mateixes i altres qui a propòsit aporten manades de dites garbes a los tosinos com és públic i notori en esta Vila, i essent esto un escàndol i havent-me donat part molts vesins d'esta Vila sobre oto lo referit per a que se administri justícia sobre este particular, m'ha aparegut per descàrrec de la mia consciència i de l'empleo de Síndic Personero comunicar-lo a Voses Mercès per efecte que se servesquen acordar la providència que en justícia trobaran convenient...; ...atès conté veritat lo proposat per el Síndic Personero del públic i essent les sorts lo més preciós de esta Vila, de cuyos fruits de tota espècie anualment serveixen per abasto del públic, que sien los tosinos així grossos com petits, sia un o molts que paren en poder de qualsevols vesins de esta Vila i son terme extrets i apartats de tenir-los o pasturar-los dins les terres anomenades sorts de esta Vila i son terme, aunque estes sien pròpies de de los duenyos de los tosinos ... baix la pena de deu sous per cada porc...

1796. ...s'ha acordat i resolt per aquest Ajuntament nemine discrepans lo següent: Primerament que ningún jove,

al.lot o al.lota puga guardar tosinos pena de tres lliures no tenint l'edat cumplida de dotze anys; i baix la mateixa pena incurriran si se troben dos o tres al.lots qui guarden junts los tosinos. Més que tots los qui tindran un o dos tosinos los hagen i deguen tenir fermats aun en el temps de pasturar-los en lso camps, pena de tres lliures. I baix la mateixa pena incurriran los duenyos qui a lloure i sens guardià amollen los tosinos així per dins la Vila com fora d'ella sempre que seran atrobats. I si acàs se troben tosinos per la nit a lloure tant dins la Vila com fora d'ella pagaran los duenyos qui tal executaran quatre lliures de pena. Més que sempre i quan sien atrobats tosinos pasturant dins terres d'altres persones sens consentiment dels duenyos de les tals terres pagaran tres lliures de pena los duenyos de los tosinos. I tots los particulars qui tindran o posaran bestiar o ganados així gros com menut dins terres d'altri on hay garbes o estivades sens consentiment dels duenyos de dites terres pagaran tres lliures de pena per cada vegada...

MOVIMENT DEMOGRÀFIC

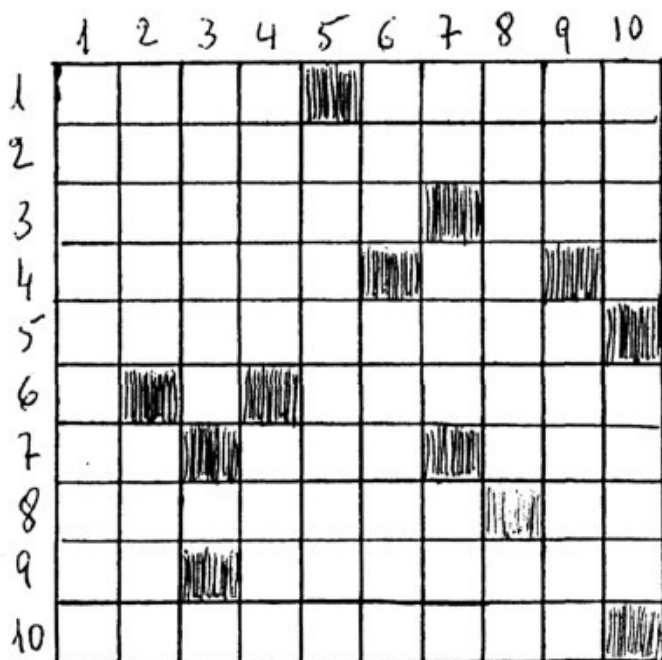

Catalina Pou Parets. Va morir dia 19 de desembre a l'edat de 68 anys.

NAIXEMENT

Maria del Mar Oliver Juan, filla de Bernat i de Coloma. Va néixer dia 29 de novembre

PASSATEMPS

Horitzontals: 1. Malnom algaidí. Altre malnom algaidí. 2. Començats, estrenats. 3. Espècie d'espasa (pl.). Humor espès segregat pel nas. 4. Deducir, treure. Ocell (al revés). Oxigen. 5. Collars d'anella, de raca. 6. La primera. Altra vegada la primera. Ofereix, dona (al revés). 7. Útil, profitós. Institució, organisme (al revés). En psicologia, jo. 8. Polímer aromàtic natural. Mascle de l'oca. 9. Al revés, preposició de lloc. Actua, manipula. 10. Ironia morraç (pl.).

Verticals: 1. Dissortats, desgraciats. 2. Ona, ondulació. Sentit amb què es perceben els sons. 3. Dificultar o impedir la respiració (al revés). Punt de màxim plaer sexual. Roentgen. 4. Preciosa, òptima. Gossos (al revés). 5. Relativa a una antiga província romana. 6. Aparell per a la filatura a mà. Llistes dels actors d'una companyia de teatre. 7. Terminació d'infiniutius. Una qualsevol. Forma arcaica de meva (al revés). 8. Conjunt de rames o branques d'un arbre. Període de temps indefinit (al revés). 9. Un rot desordenat. Que van després dels primers. 10. Forma grega prefixada que signifiva suprimir. Pedra, penyà.

Les solucions als mots encreuats les trobareu a la pàgina 34.

R D R I Y N U R G
A I N E B R S D E
L L A D R A R R T
E O R T A F A A R
B A N V M E N N A
R I R T A A I I U
T E I A R D U A C
E J P U L T G C A
G E A F A U E S R
R A L O I M I E N
A D G V O C A P T

Sopa de lletres

Heu de localitzar deu verbs que expressen maneres d'expressar-se diversos animals. Amb les lletres que vos sobrin llegireu uns versos de Far Anselm.

Solució a la passada sopa de lletres

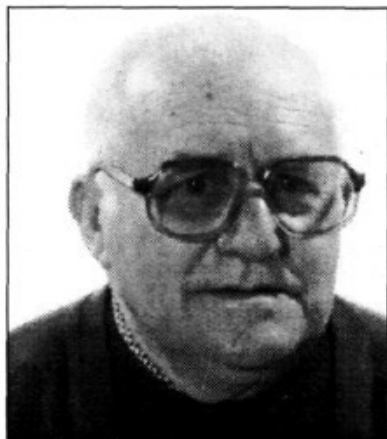
Després d'eliminar els deu sinònims de "fals", es pot llegir: "En art, la forma més justa de realisme és la caricatura". (Joan Fuster.)

UNA XERRAETA... (continuació)

-Quan a Algaida hi havia dues bandes amb quina tocàveu?

Mestre Bernat: jo, en Xesc i en Jordi tocàvem amb sa banda de Ca Na Mena, aquesta banda l'anomenaven sa música nova i la dirigia n'Alberto. Va sorgir per problemes polítics entre la banda antiga i l'ajuntament d'Algaida.

Mestre Joan: jo tocava amb sa banda de can Mulet, que la dirigia don Gabriel Mulet.

mestre Bernat "Blanc"

-Heu tocat a alguna banda que no sigui la d'Algaida?

Mestre Xesc: Tots quatre hem tocat a alguna de les dues orquestrines que feien els balls en el poble d'Algaida, a can Mulet i a ca na Mena. També hem tocat a la banda del Regiment on hi férem el servei militar, mestre Joan a Ciutat i a Inca durant cinc anys, mestre Bernat a Ciutat i jo quan m'enviaren al "Frente" en temps de la guerra.

Mestre Bernat: jo també he tocat amb la banda St. Cecília de Porreres devers el 1942.

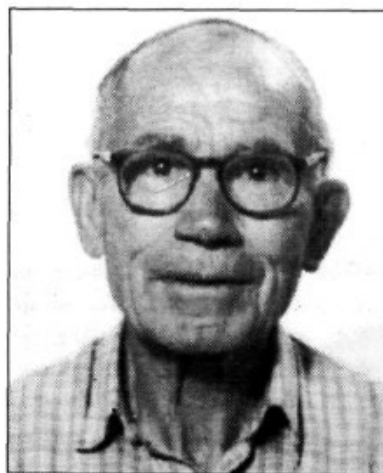
mestre Joan "Tropella"

-Quins directors recordau.

Els qui recordam més són n'Alberto i don Gabriel Mulet. N'Alberto tenia un sentit musical molt agut. També recordam en Joan Joia i a un tal Pinyol. També tenim un record grat del director actual, n'Emili; així com dels anys dirigits per mestre Bernat Blanc.

-De tots els anys que heu tocat a la banda d'Algaida, quan l'heu vista més desanimada i més animada?

Mestre Xesc: Quan va morir n'Alberto la vaig veure a punt de caure, ja que alguns personatges que l'havien de recolzar la volien desfer, jo vaig esser un dels pocs que varen aguantar i a poc a poc va subsistir. Sens dubte aquests darrers anys s'ha animat molt ja que hi ha molta gent jove.

mestre Xesc "Matgí"

-La banda d'Algaida ara fa varis concerts a més de les altres actuacions (processons, passacarrers, etc.), quines actuacions recordau que ara no es facin?

Mestre Joan: Fèiem més processons; el Corpus, les filles de la puríssima, etc. També record que el dia de Pàsqua la processó era més prest per poder berenar de frit.

Mestre Bernat: durant molts d'anys tocàrem a La Pau a canvi de dinar, però un any per un malentès amb els polítics d'aleshores mos aturàrem de tocar-hi.

Mestre Xesc: també acompanyàvem les autoritats de l'església a l'Ajuntament el dia de sant Honorat quan no hi havia Cossiers.

-Què vos va decidir a iniciar devers els anys 80 una escola de música pels al·lots?

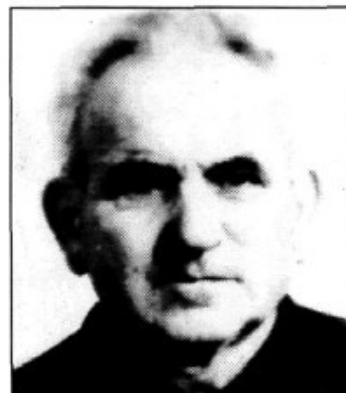
La necessitat d'ampliar la banda i donar-li continuïtat, i això només es pot fer amb gent jove. Noltros ja estàvem jubilats i amb músics com en Miquel Peixet, mestre Mariano, mestre Joan Cotà, etc. aprofitàvem varis vespres a la setmana per ensenyar solfa a qui volgués aprendre un instrument de vent o percussió.

-Quins canvis s'han produït a la banda de fa quize anys a la banda d'ara?

Actualment la banda pot tocar peces més modernes i difícils; abans el repertori era bàsicament de sarsueles i pasdobles.

-Quins moments alegres i tristos recordau amb més força?

Mestre Xesc: sens dubte els moments més alegres eren els balls i els sopars de matances on tocàvem. Personalment, tenc un record molt trist d'una actuació amb la banda del Regiment al poble català de Balaguer aprop del front, quan tocaven va caure un projectil i va esser gros, als músics no ens passà res però n'hi hagué que no dugueren tanta sort.

mestre Jordi "Blanc"

-Què n'heu tret com a persones de l'afició a la música i concretament a la banda de música?

Ens ha donat alegria i una certa cultura, sobretot an la manera d'esser ja que no veureu mai a cap músic fer desbarats; bàsicament ens ha donat satisfacció personal, ja que l'econòmica no ha estat mai alta. Nosaltres aconsellam que la música sigui una constant dins cada casa.

Moltes gràcies per aquestes xerradetes tant agradables, vos agraim de tot cor la vostra dedicació al manteniment de la banda de música durant gran part d'aquest segle i a la vostra ensenyança que permetrà mantenir-la el segle vinent.

Jordi Juan, Alexandre Mulet i Biel Oliver

ALS NOSTRES SUBSCRIPTORS

Ja vos advertíem el mes passat de la necessitat de revisar i reajustar les quotes de subscripció que passaran a 2.000 ₧ anuals. Començarem a enllestir els rebuts que seran pels anys 95 i 96: l'any 95 a 1.500 ₧ i el 96 a 2.000. No cal dir que els números solts experimentaran uns pujada semblant.

Potser vos sembli que fa poc que pagàreu la vostra quota, però podeu comprovar que corresponia als anys 93 i 94; el que passa és que ens havíem retardat molt en el cobrament.

Estam segurs de la vostra comprensió i col.laboració.

Solucions als mots encreuats

Horizontals: 1. Móra. Ferri. 2. inaugurats. 3. sabres. moc. 4. eduir. ua. 0. 5. racaments. 6. a. a. alager. 7. bo. sne. ego. 8. lignina. oc. 9. ed. acciona. 10. sarcasmes.

Verticals: 1. miserables. 2. onada. oïda. 3. rabuca. g. R. 4. àuria. snac. 5. germànica. 6. fus. elencs. 7. er. una. aim. 8. ramatge. óe. 9. nto. segons. 10. isco. roca.

L'Agrupació d'Algaida

Nacionalistes de Mallorca

Vos desitja que passeu un venturós any 1996.

UNA XERRADETA AMB ...

mestre Bernat Blanc, mestre Joan Tropella,
mestre Xesc Matgí i mestre Jordi Blanc.

Aquesta xerradeta és un resum de quatre llargues xerrades amb quatre dels músics amb més història del poble d'Algaida; mestre Bernat Blanc, mestre Joan Tropella, mestre Xesc Matgí i mestre Jordi Blanc. Tots quatre han viscut seixanta anys de banda de música i un d'ells encara continua tocant-hi.

Mestre Xesc: vaig començar tocant el trombó i després vaig agafar el baix, concretament un baix que em deixaren de Campos i me'l vaig fer meu; actualment encara toc el baix amb la banda.

Mestre Jordi: vaig començar tocant el Bombardi perquè a la Banda no n'hi havia cap, però quan es jubilà son pare dels Móra vaig agafar el trombó.

Aquí teniu la Banda cap als anys 50.

-Quant vàreu començar a tocar?

Mestre Bernat: l'any 1926, quan tenia dotze anys.

Mestre Joan: devers els setze anys.

Mestre Xesc: devers l'any 1928.

Mestre Jordi: quan tenia 20 anys.

-Sempre heu tocat el mateix instrument o n'heu tocat d'altres?

Mestre Bernat: he tocat el saxofó i el bombo, però el meu instrument és el clarinet.

Mestre Joan: sempre he tocat la trompeta, encara que en els primers anys vaig tocar la trompa a la Banda del Regiment.

-On vàreu aprendre l'ofici de músic?

A tots nos va ensenyar les primeres nocions n'Alberto, excepte a mestre Joan que va aprendre les primeres notes amb don Gabriel Mulet.

-Que recordau dels vostres primers anys a la Banda de música d'Algaida?

Segons mestre Bernat, la banda es deia "La Cosmopolita", erem quinze o setze músics i per això venien un grapat de músics de Montuïri a ajudar-nos a les actuacions compromeses.

(segueix a la pàgina 30)